

Op het grasland aan beide zijden van boerderij Vreeburch, liepen de vetweiders van Joor Ammerlaan. Hij handelde veel in vleeskoeien en was een vaste bezoeker van de veemarkten in Delft en Rotterdam. In de winterperiode stonden er ook niet veel koeien meer in de stal en daar zit nog een bijzonder verhaal aan vast dat zich in de oorlog afspeelde.

Op deze uitsnede van de kadastrale kaart uit 1819 zien we aan de bovenzijde de verbrede strook grond tussen de Noordlierweg en de Kromme Zweth. Deze strook ligt tegenover het tuinbouwbedrijf waar tot enkele jaren geleden kwekerij Torenzicht van de familie A. Buitelaar was gevestigd. Voor de oriëntatie zien we onderaan nog net de boerderij van Buitelaar ingetekend en rechts de inmiddels verdwenen boerderij van Piet Oosthoek.

Voor dit verhaal moeten we eerst naar de Noordlierweg. Langs de Noordlierweg stonden op een smalle strook grond tussen de rijbaan en de Kromme Zweth de Lierse Kalkovens. Over deze Kalkovens is weinig bekend gebleven en foto's zijn er nooit van gevonden. Schelpkalkovens vond men vooral op locaties langs de kust waar schelpen als belangrijkste grondstof ruim aanwezig waren. In de directe omgeving zijn kalkovens bekend in Ter Heijde en op de grens tussen 's-Gravenzande en Hoek van Holland.

Waarom werd op deze locatie een kalkoven gebouwd? Een goede waterverbinding was niet alleen belangrijk voor de aanvoer per schuit van schelpen uit het duingebied, maar ook voor de enorme hoeveelheden turf om de ovens te kunnen stoken. De ovens werden met het verbranden van de turf verhit tot wel 900 – 1200 graden. Tot halverwege de negentiende eeuw hadden de ovens de vorm

van een afgeknotte kegel. De schelpen en turf werden om en om van boven in de oven geworpen. Later werden de ovens voorzien van een hoge schoorsteen en lukte het om ze continu te laten branden door ze van boven steeds bij te vullen en van onderen leeg te halen. De kalk die aldus ontstond werd in de bouw gebruikt bij de cementbereiding en het pleisterwerk. *Bron: Wikipedia*

Via de heer Teun Varekamp (1929) hebben we nog aanvullende informatie ontvangen. Hij is op de nabijgelegen boerderij opgegroeid en kon zich nog veel van de Kalkovens herinneren. De Lierse Kalkovens zijn rond 1935 gebouwd. De initiatienemers kwamen uit Hoek van Holland en zij wilden vanuit deze gunstige locatie de kalk voor de woningbouw gaan leveren. De bedoelingen waren goed, maar door allerlei omstandigheden is dit project economisch op een mislukking uitgelopen. Na een aantal jaren waarin er veel nieuwbouwwoningen werden gebouwd, begon na 1935 de woningbouwproductie al langzaam terug te lopen. Door de oorlogsopbouw in Duitsland werden de bouwmaterialen ook schaarser en duurder.

De splinternieuwe Kalkovens zijn wel in gebruik gesteld, maar vanwege de afnemende vraag naar kalk is de productie langs de Noordlierweg nooit goed op gang gekomen. Na een tijdje proefgedraaid te hebben, kwamen de ovens al snel stil te staan, mede door de opkomst van alternatieve en goedkopere productiemethodes. In feite was er in De Lier nog geïnvesteerd in een totaal verouderd proces. De oorlogsperiode maakte definitief een einde aan dit economische hoofdlijn project.

Nadat de Kalkovens in onbruik waren geraakt, nam Arie van den Berg zijn intrek in de ovengebouwen en stalde er 's winters tevens zijn vee. Hij bouwde er nog een klein houten huisje naast, maar deze locatie bleef volstrekt ongeschikt om te bewonen. Toch heeft Van den Berg met een groot gezin nog enkele jaren bij de Kalkovens gewoond.

Bewaard gebleven kalkovens in Dedemsvaart. De kalkovens langs de Noordlierweg waren een stuk kleiner en hadden een meer flesvormige vorm.

De Duitse bezetter wilde rond 1944 vanuit haar verdedigingsstrategie maximaal overzicht houden over de lager gelegen polders met een zo open mogelijk schootsveld. Grote delen van de polders waren toen al onder water gezet om geallieerde luchtlandingen te voorkomen. Op de boerderij van Oosthoek waren regelmatig Duitse troepen ingekwartierd en daar stonden ook grote zoeklichten met luchtafweergeschut opgesteld. Voor de Duitse soldaten stonden de Kalkovens, gezien vanuit hun positie bij Oosthoek, lelijk in de weg. Vooral richting Broek- en Vlietpolder. Arie van den Berg kreeg opdracht om met zijn gezin en het vee op te krassen. De Kalkovens moesten afgebroken worden, maar waar kon een groot gezin en een koppel koeien midden in de oorlog naar toe? De Duitsers zouden wel voor huisvesting zorgen en inspecteerden de boerderijen in de directe omgeving. Zo kwamen ze ook bij boerderij Vreeburch langs en zagen dat daar nog voldoende ruimte beschikbaar was om ook de koeien van Arie van den Berg onder te brengen. Zij verplichtten Joor en Marie Ammerlaan om hem onderdak te bieden.

Maar nu was Arie van den Berg van protestantse huize en hij stond in het dorp ook bekend als nogal grof in de mond. In de volksmond werd hij ook wel de 'Hitteboer' genoemd. De streng katholieke Joor en Marie gruwendden bij de gedachte dat deze Van den Berg zijn vee in hun stal zou onderbrengen. Dat zagen zij absoluut niet zitten en bedachten een alternatief plan. De oplossing lag bij hun katholieke pachter Chiel Ruigrok die zijn vee in het stalletje langs de Kerklaan had staan. Joor en Marie hebben Chiel overgehaald om zijn vee te verhuizen naar de veel ruimere stal bij boerderij Vreeburch. Het vrijkomende stalletje langs de Kerklaan kon dan gebruikt worden voor het vee van Arie van den Berg. Alle partijen hadden hier wel oren naar en zo verhuisde Chiel met zijn vee een paar honderd meter verder op naar Vreeburch en vertrok Van den Berg naar het kleine stalletje langs de Kerklaan. Daar liet hij een kleine houten noodwoning neerzetten, recht tegenover het weiland waar later het oude voetbalveld van SV De Lier werd aangelegd.

De Kalkovens zijn kort daarna gesloopt en de puinresten zijn nog vele jaren als herinnering achtergebleven.